

KUOPIO

OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.6.2026

Sivistyslautakunnan alaiset palvelut



Sivistysjohtaja Mikko Ripatin katsaus ajalta 1.1.-30.6.2026

Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Palvelutarpeen kasvu on jatkunut edelleen osittain alueellisenä. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärä kasvoi alkuvuoden aikana noin 4 %, johtuen uuden Hiltulanlahden yksikön avautumisesta vuoden alusta. Vastaavasti kunnallisessa varhaiskasvatuksessa lapsimäärä oli alkuvuonna -1,2 % viime vuotta pienempi. Varhaiskasvatuksessa vieraskielisten määrä laski alkuvuoden 12%:sta toukokuun 10,5%:iin. Muita äidinkieliä oli varhaiskasvatustaloksilla toukokuussa yhteensä 52. Varhaiskasvatustalokset tarjotaan kaikille inklusiivisesti ja ne pitävät sisällään tarvittavat tukitoimet sekä tulkkauspalvelut. Täyttöaste on alkuvuoden osalta 92 %.

Kaarenhovin päiväkodin hankesuunnitelma eteni kevään aikana päätöksentekoon, minkä lisäksi jatkettiin Inkilänmäen päiväkodin ja Kettulanlahden esiopetustilojen tarveselvityksen valmistelua. Saarikellon rakentaminen etenee aikataulun mukaisesti vuoden loppuun mennessä. Hiltulanlahden kolmosalueelle rakentuvan Peukaloisen päiväkodin suunnittelu ja toteuttaminen etenevät suunnitelmien mukaisesti. Rantapuiston päiväkotitila lakkautui 30.6.2026. Palonurmen ryhmäperhepäivähoito ja Vehkalammen pienyksikkö lakkautuvat 1.8.2026.

Kevään 2026 aikana tutkittiin vaihtoehtoja asiakastietojärjestelmä Edlevoon ja päätettiin aloittaa eVaka pilotti (varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmä) syksyllä 2026. Pilotin tavoitteena on selvittää eVaka-järjestelmän soveltuvuutta varhaiskasvatuksen tarpeisiin ja valmistella mahdollista siirtymistä nykyisestä Edlevo-järjestelmästä eVakaan vuoden 2027 kevään aikana.

Esiopetussuunnitelma ja varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin kevään aikana. Samalla valmisteltiin esiopetukseen tulevia muutoksia koskien lakia liikunnallisen elämäntavan edistämisestä, joka astuu voimaan 1.8.2026. Alkuvuodesta on myös valmisteltu oppimisen tuen uudistukseen liittyvää varhennettua oppivelvollisuutta ja sen käyttöönottoa 1.8.2026 alkaen. Käytössä olevaa 3+1 mallia on analysoitu ja tarkennettu sen tavoitteita kevään aikana. Toimintamalli on vakinaistettu kaikkiin päiväkoteihin.

Kuopion varhaiskasvatuksen kolmivuotisena pedagogisena painopistealueena on oppimisympäristöjen kehittäminen. Ensimmäisenä toimintavuonna 2025-2026 tavoitteena oli vahvistaa ilon, kielitietoisuuden sekä laulujen, satujen ja laulujen näkyvyyttä lasten arjessa. Tavoitetta edistettiin henkilöstön koulutuksilla, ja Kuopion 250-vuotisjuhlavuotta juhlistettiin kaikissa päiväkodeissa yhteisellä onnittelurunolla. Arvioinnin perusteella kuopiolaisen varhaiskasvatuksen vahvuuksia ovat lämmin vuorovaikutus, lapsilähtöinen pedagogiikka, vahva ammatillinen osaaminen sekä kielen monipuolinen käyttö oppimisen ja osallisuuden tukena.

Varhaiskasvatuksen osaaja- ja henkilöstöpula näkyy erityisesti opettajien ja sosionomien rekrytoinneissa, minkä lisäksi sijaisia on vaikea saada eri tehtäviin. Rekrytoinneissa otetaan huomioon vuonna 2030 voimaantuleva henkilöstörakennemuutos. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa kehitetään edelleen, jotta löydettäisiin monimuotoisia ratkaisuja henkilöstön täydennys- ja jatkokoulutautumiseen mm. lastenhoitajasta varhaiskasvatuksen sosionomiksi ja opettajaksi. Kevään rekrytoinneissa avoimena olleista vakituisista varhaiskasvatuksen opettajan paikoista saatiin täytettyä 50 % ja varhaiskasvatuksen sosionomin paikoista 33 %.

Peruopetuksen palveluverkostosuunnitelmasta saatiin päätös alkuvuoden aikana. Suunnitelman toimeenpanoa ja toteutusajataulua valmistellaan. Sivistyslautakunta päätti lukiokoulutuksen ja nuorisopalveluiden palveluverkkoselvityksen aloittamisesta.

Perusopetuksessa toteutettiin laatukselyt oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle.

Vuoden alusta aloitti pedagoginen suunnittelija, joka tuli vapautuneen henkilöstöresurssin tilalle. Erilaisten koulutuksellisten ja tukea tarjoavien toimintamuotojen (mm. TUVA, aikuisten perusopetus, perusopetukseen valmistava ja S2) uudelleentarkastelu on aloitettu. Työelämäpainotteista perusopetuksen eli TEPPO-toiminnan pilotointia ryhdyttiin suunnittelemaan.

Oppimisen tuen lainsäädännön uudistamisen myötä lähikoulujen tarjoamaa tukea vahvistettiin perusopetuksessa. Oppimisen tuen uudistusta jalkautettiin ja hallinnollisia prosesseja kehitettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja

lukiokoulutuksen kanssa. Henkilöstömäärää lisättiin ja keskitettyä erityisluokkaopetuksen resurssia purettiin käyttöön lähikouluille.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitelmien päivittäminen ja kouluun sitouttamisen mallin tarkastelu käynnistettiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Maahanmuuttajataustaisten perheiden yhteiskuntaan integroitumista vahvistettiin mm. perhekerhotoiminnalla ja perustamalla ns. kietu-opettajien virkoja.

Opetuspalveluiden ja ehkäisevän päihdetyön sekä kolmannen sektorin toimijoiden välistä yhteistyötä kehitetään.

Yhteistyötä tehdään myös poliisin Ankkuritiimin kanssa.

Perusopetuksessa käynnistettiin Turvaa ja tukea kouluarkeen –hankkeen kehittämistyö. Lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa edistetään esi- ja perusopetuksessa. Osaava tulevaisuus – opetushenkilöstön osaamisen kehittyminen nousuun Pohjois-Savossa -hanke päättyi (1.1.2024 – 31.7.2026). Hankkeen aikana yhteisopettajuus, työhyvinvointi ja henkilöstön osallistumiskokemukset vahvistuivat. Työuupumus väheni, ja avoin sekä osallistava työilmapiiri tuki työn imua. Kuntien välisen yhteistoiminnan kehittämiseen saatiin uusi rahoitus.

Alkuvuodesta kauppakeskus Apajaan avautui nuorisotila, jonka vuokra rahoitetaan testamenttivaroin. Nuorten kohtaamisten määrä on neliömäärään nähden kaikista tehokkainta. Viimeisimmän kuukauden aikana kävijöitä oli 997. Apajan tila on tällä hetkellä ylivoimaisesti suosituin tila nuorisolle, sillä kävijöitä tulee ympäri kaupunkia.

Etsivää nuorisotyötä on kohdennettu enemmän varhaisempaan vaiheeseen, minkä johdosta pudokasilmoituksia tulee entistä vähemmän. Wörtti-hankkeen myötä, tämä toiminta on vakiintunut Sakkyn tiloihin Savilahteen. Koulujen ja oppilaitosten yhteistyötä nuorten Ohjaamon kanssa ja koulunuorisotyön roolia vahvistettiin.

Lukiokoulutuksessa on alkuvuonna valmisteltu ja testattu uuden valtakunnallisen Abittiz:n käyttöönottoa. Lukiokoulutuksen palveluverkkotyön käynnistämistä on esitelty kaupunginhallitukselle ja suunniteltu sen etenemistä. Aloituskokous pidettiin juhannusviikolla. Erityisopetuksen päätösprosessia on kehitetty. Työelämä- ja korkeakouluviikon (TYKO) valmistelu on käynnissä.

Kuopion kaupungin perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on otettu käyttöön Digi- ja väestötietoviraston (DVV) rajapinta, jonka avulla oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien henkilötiedot päivittyvät Wilmaan automaattisesti ja turvallisesti virallisesta väestötietojärjestelmästä. Tämä vähentää manuaalista tietojen päivittämistä ja varmistaa, että koululla on aina käytössään ajantasaiset tiedot.

Kuopion alueen urheiluakatemia koordinaattori aloitti maaliskuussa toiminnanjohtajan työparina. Urheiluakatemia toiminnanjohtaja osallistui Kuopion kaupungin strategian mukaiseen Urheilukaupunki Kuopio -ohjelmantyyöhön.

Kansalaisopiston kevätlukukausi alkoi viime vuoden tapaan aktiivisesti. Tammi-kesäkuussa alkoi 983 kurssia, joilla oli opiskelijoita hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Aikuisten perusopetuksen (Aipe) tarve heijastuu edelleen maahanmuuton määrästä ja hakijoita oli huomattavasti edellisvuotta enemmän. Kestävän kehityksen sertifikaattityö on aloitettu yhteistyössä Okka-säätiön kanssa. Ilmoittautuminen seuraavalle lukuvuodelle käynnistyi vilkkaasti.

Kansalaisopiston ja perusopetuksen yhteistyötä vahvistettiin mm. yhdistetyllä Nuorten ryhmä -toiminnalla.

Riskit talouden toteutumiselle

Varhaiskasvatuksen toimintatuotoissa ennustetaan kasvua talousarvioon verrattuna 6,9 %. Laskennalliset kotouttamiskorvaukset ovat talousarviota suuremmat. Asiakasmaksut ovat viime vuoden tasolla, hankerahoitus on hiukan kasvussa viime vuoteen verrattuna. Vastaavasti kulupuolella on myös kasvua hankkeiden osalta.

Varhaiskasvatuksen palkkakulut ovat kasvaneet 3,2 %. Tasopalkan vaikutukseksi arvioidaan kasvattavan tänä vuonna palkkakuluja n. 500 000 eurolla. Syksyllä palkataan vähemmän resurssilastenhoitajia, mikä tulee pienentämään

syksyn kulukertymää. Henkilöstökuluissa arvioidaan kulujen ylittävän talousarvion. Omien päiväkotien lapsimäärä on laskenut -1,2 % kevään aikana viime vuoteen verrattuna.

Palveluostoissa palvelusetelikulut ovat kasvaneet budjetoitua enemmän. Lapsimäärä yksityisessä on kasvanut viime vuoden vastaavasta ajasta 4 %:n verran. Palvelusetelikuluihin ennustetaan laskua, kun asiakkaille mahdollistettiin uusia hoitoaikoja, joiden oletetaan vaikuttavan syksyn aikana. Ateriakustannuksissa ennustetaan pientä alitusta kuluihin, samoin ict-kuluihin. Työterveyskulut ovat 13 %:n kasvussa. Avustuksissa olevat kelan kotihoidon tuki on kasvanut hiukan viime vuodesta, mutta ennustetaan sen olevan 200 000 euroa talousarviota pienempi. Tällöin ollaan viime vuoden vastaavassa toteumassa.

Vuokrakustannuksien talousarviossa on virhe Jynkän ja Pyörön päiväkotien vuosibudjetissa. Molempien budjetit ovat viiden kuukauden kokoiset. Tästä tullaan tekemään kootusti talousarviomuutos, sillä tilapalveluiden tulokertymä on vastaavan määrän verran suurempi. Korjaus tehdään siis kaupunkitasoisesti.

Perusopetuksen toimintatuotot ennustetaan olevan talousarvion mukaiset, laskennallisia kotouttamiskorvauksia saadaan enemmän, sen sijaan hanketoiminta jää arvioidusta.

Perusopetuksen palkkakulujen ennuste on talousarvion mukainen. Palveluostojen ennustetaan jäävän hiukan talousarviosta. Asiakaspalveluostoissa on kasvua Valteri-koulun ja valtion koulukotien osalta. Tietohallintokulut ovat viime vuotta alhaisemmat, ennustetaan jäävän myös loppuvuoden osalta. Kuljetuskustannuksissa on arvio, että kulut jäävät alle talousarvion. Kotikuntakorvaukset ovat viime vuotta suuremmat, näistä tehtiin talousarviomuutos keväällä.

Lukiopalveluiden toimintatuotot ovat tasaisesti viime vuotta suuremmat johtuen kaksoistutkinnon suuremmasta laskutuksesta, Nest-keskuksen myyntituotoista ja urheiluakatemiassa saadusta avustuksesta jo kevään aikana. Ennuste tulokertymälle on lähes talousarvion mukainen, Nest-keskus lakkasi kesällä ja maksutuotoissa arvioidaan olevan pientä kasvua. Lukion henkilöstökulut ovat talousarvion mukaiset.

Urheiluakatemiassa henkilökulut nousivat uuden rekrytinnin vuoksi ja Nest-keskus lopettaa toimintansa kesän jälkeen.

Nuorisopalveluiden ja kansalaisopiston toimintakatteet ennustetaan talousarvion mukaisiksi.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Lainmukaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumiselle on luo haasteen kelpoisen henkilöstön rekrytointiongelmien.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

1. Talouden tasapainottamisohjelman toimeenpano ja seuranta

Tasapainotustoimenpiteitä on tehty suunnitelman mukaisesti. Perusopetuksen palveluverkkoratkaisut jäivät pääosin toteutumatta.

2. Kriittisiin prosesseihin liittyvien jatkuvuussuunnitelmien laadinta

Tiimityöllä pyritään vähentämään haavoittuvuutta.

3. Henkilöstön hyvinvointi on huomioitava talouden tasapainotusohjelmaa toteutettaessa

Mentorointia on kehitetty ja työnohjausta kehitetään. Tiimityöskentelyä on lisätty. Tehtäväkuvia ja prosessien vastuuta on selkeytetty.

Tuloslaskelmat

Sivistyslautakunnan alaiset palvelut (1 000 €)	Toteuma 1-7 2026	Toteuma 1-7 2025	Muutos	%
Myyntituotot	3 123	2 601	521	20 %
Maksutuotot	3 218	3 056	162	5 %
Tuet ja avustukset	3 516	2 958	558	19 %
Vuokratuotot	228	237	-9	-4 %
Muut toimintatuotot	138	185	-47	-26 %
TOIMINTATUOTOT YHT	10 222	9 036	1 186	13 %
Henkilöstökulut	-90 077	-87 318	-2 759	3 %
Palvelujen ostot	-29 681	-28 080	-1 601	6 %
Tarvikkeet	-2 435	-2 208	-227	10 %
Avustukset	-2 236	-2 096	-139	7 %
Vuokrat	-36 807	-36 092	-716	2 %
Muut toimintakulut	-59	-64	6	-9 %
TOIMINTAKULUT YHT	-161 295	-155 859	-5 436	3 %
TOIMINTAKATE	-151 072	-146 822	-4 250	3 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
5 191	5 925	734	
5 528	5 592	64	1 %
3 779	3 220	-559	
494	441	-53	-11 %
32	95	63	
15 024	15 273	249	2 %
-150 079	-150 623	-545	0 %
-54 214	-54 277	-63	
-4 621	-4 621		
-4 022	-3 822	200	
-61 972	-62 667	-695	
-173	-193	-20	
-275 081	-276 203	-1 123	0 %
-260 057	-260 930	-874	0 %

Varhaiskasvatus (1 000 €)	Toteuma 1-7 2026	Toteuma 1-7 2025	Muutos	%
Myyntituotot	282	289	-8	-3 %
Maksutuotot	1 845	1 846	-1	0 %
Tuet ja avustukset	278	226	53	23 %
Vuokratuotot	5	3	2	84 %
Muut toimintatuotot		31	-31	-99 %
TOIMINTATUOTOT YHT	2 410	2 395	15	1 %
Henkilöstökulut	-33 086	-32 055	-1 031	3 %
Palvelujen ostot	-16 124	-15 170	-953	6 %
Tarvikkeet	-243	-171	-71	42 %
Avustukset	-2 055	-2 004	-50	3 %
Vuokrat	-10 570	-9 885	-685	7 %
Muut toimintakulut	4	2	2	123 %
TOIMINTAKULUT YHT	-62 074	-59 284	-2 790	5 %
TOIMINTAKATE	-59 664	-56 890	-2 775	5 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
205	445	240	
3 346	3 300	-46	-1 %
554	621	67	
	4	4	
	20	20	
4 105	4 390	285	7 %
-53 255	-53 800	-545	1 %
-27 969	-28 455	-486	
-539	-539		
-3 700	-3 500	200	
-16 645	-17 340	-695	
-32	-32		
-102 140	-103 666	-1 526	1 %
-98 035	-99 276	-1 241	1 %

Perusopetus ja iltapäivätoiminta (1 000 €)	Toteuma 1-7 2026	Toteuma 1-7 2025	Muutos	%
Myyntituotot	2 237	1 756	481	27 %
Maksutuotot	200	159	41	26 %
Tuet ja avustukset	2 246	1 844	402	22 %
Vuokratuotot	171	187	-16	-9 %
Muut toimintatuotot	32	68	-36	-53 %
TOIMINTATUOTOT YHT	4 886	4 015	871	22 %
Henkilöstökulut	-43 373	-41 924	-1 449	3 %
Palvelujen ostot	-12 014	-11 494	-520	5 %
Tarvikkeet	-1 308	-1 343	36	-3 %
Avustukset	-50	-50		0 %
Vuokrat	-20 756	-20 803	47	0 %
Muut toimintakulut	-18	-21	3	-15 %
TOIMINTAKULUT YHT	-77 518	-75 636	-1 882	2 %
TOIMINTAKATE	-72 632	-71 622	-1 011	1 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
3 810	4 230	420	
400	420	20	5 %
2 167	1 741	-426	
367	310	-57	-16 %
12	55	43	
6 756	6 756		0 %
-74 252	-74 252		0 %
-23 155	-22 782	373	
-2 498	-2 498		
-100	-100		
-36 045	-36 045		
-20	-40	-20	
-136 070	-135 717	353	0 %
-129 314	-128 961	353	0 %

Nuorisopalvelut (1 000 €)	Toteuma 1-7 2026	Toteuma 1-7 2025	Muutos	%
Myyntituotot	25	32	-7	-21 %
Maksutuotot	12	14	-2	-12 %
Tuet ja avustukset	360	338	22	6 %
Vuokratuotot	7	10	-3	-29 %
Muut toimintatuotot	71	52	19	36 %
TOIMINTATUOTOT YHT	475	445	29	7 %
Henkilöstökulut	-1 551	-1 491	-61	4 %
Palvelujen ostot	-186	-187	2	-1 %
Tarvikkeet	-63	-60	-2	4 %
Avustukset	-7	-6	-1	17 %
Vuokrat	-1 076	-1 039	-37	4 %
Muut toimintakulut	-6	-7	1	-15 %
TOIMINTAKULUT YHT	-2 889	-2 791	-98	4 %
TOIMINTAKATE	-2 414	-2 345	-69	3 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
55	55		
42	42		0 %
255	255		
12	12		0 %
12	12		
376	376	0,0	0 %
-2 513	-2 513		0 %
-407	-407		
-95	-95		
-1 796	-1 796		
-15	-15		
-4 826	-4 826	0,0	0 %
-4 450	-4 450	0,0	0 %

Lukio ja urheiluakatemia (1 000 €)	Toteuma 1-7 2026	Toteuma 1-7 2025	Muutos	%
Myyntituotot	162	106	56	53 %
Maksutuotot	314	265	49	19 %
Tuet ja avustukset	438	349	89	26 %
Vuokratuotot	37	17	21	122 %
Muut toimintatuotot	3	6	-2	-40 %
TOIMINTATUOTOT YHT	955	743	213	29 %
Henkilöstökulut	-9 633	-9 551	-82	1 %
Palvelujen ostot	-1 170	-1 088	-82	8 %
Tarvikkeet	-771	-580	-191	33 %
Avustukset				
Vuokrat	-3 697	-3 671	-26	1 %
Muut toimintakulut	-24	-24	-1	-1 %
TOIMINTAKULUT YHT	-15 294	-14 914	-381	3 %
TOIMINTAKATE	-14 339	-14 171	-168	1 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
287	361	74	
510	600	90	18 %
790	590	-200	
48	48		0 %
8	8		
1 643	1 607	-36	-2 %
-15 927	-15 927		0 %
-2 405	-2 355	50	
-1 375	-1 375		
-6 274	-6 274		
-83	-83		
-26 064	-26 014	50	0 %
-24 421	-24 407	14 000,0	0 %

Kansalaisopisto (1 000 €)	Toteuma 1-7 2026	Toteuma 1-7 2025	Muutos	%
Myyntituotot	417	418	-1	0 %
Maksutuotot	846	772	75	10 %
Tuet ja avustukset	194	201	-7	-4 %
Vuokratuotot	8	21	-13	-60 %
Muut toimintatuotot		28	-28	-100 %
TOIMINTATUOTOT YHT	1 466	1 439	26	2 %
Henkilöstökulut	-2 434	-2 297	-137	6 %
Palvelujen ostot	-187	-140	-47	33 %
Tarvikkeet	-51	-53	2	-4 %
Avustukset	-124	-36	-88	244 %
Vuokrat	-708	-694	-14	2 %
Muut toimintakulut	-15	-14	-1	8 %
TOIMINTAKULUT YHT	-3 519	-3 234	-285	9 %
TOIMINTAKATE	-2 054	-1 795	-259	14 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
834	834		
1 230	1 230		0 %
13	13		
67	67		0 %
2 144	2 144		0 %
-4 131	-4 131		0 %
-278	-278		
-114	-114		
-222	-222		
-1 212	-1 212		
-23	-23		
-5 980	-5 980		0 %
-3 836	-3 836	0,0	0 %

Tavoitteiden seuranta

Kestävä kasvu

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta 30.6.	Tila
1.1. Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä	Luomme yhdessä kumppanien kanssa elinvoimapaalvelukoko naisuuden, jossa yritys- ja työllisyyspalvelut, kaavoitus, koulutus ja osaamisen kehittäminen mahdollistavat yritysten tarvitsemat palvelut. Kuopio on TOP 3 parhaiden yrityskaupunkien joukossa.	Savilahden palvelujen suunnittelu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Yrityskylä-toiminnan jatkaminen. Maahanmuuttajien palvelujen ja integraation vahvistaminen. Koulutuspalvelujen kehittäminen.	Varhaiskasvatus , Opetus ja nuorisopalvelut	Savilahden urheilukampukseen haetaan hanke-rahoitusta yhdessä kumppaneiden kanssa. Maahanmuuttajataustaisten perheiden yhteiskuntaan integroitumista on vahvistettu mm. perhekerhotoiminnalla. Yrityskylä jatkaa toimintaa.	Etenee suunnitellusti / Valmis 
1.2. Koulutus ja osaava työvoima	Uudet alueelliset työllisyysratkaisut tukevat työntekijöiden ja työpaikkojen tarpeiden yhteensopivuutta sekä uusien työpaikkojen syntymistä. Kuopion työttömyysaste on koko maan keskiarvoa matalampi.	Tehdään yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa.	Varhaiskasvatus , Opetus ja nuorisopalvelut	Kansainvälisyysuunitelmaa tehdään yhdessä työllisyyspalveluiden kanssa.	Etenee suunnitellusti / Valmis 
1.2. Koulutus ja osaava työvoima	Kuopio on houkutteleva 26.000 opiskelijan opiskelukaupunki. Yliopisto-opiskelijoista 40 % ja ammattikorkeakoulupiskelijoista 65 % työllistyy alueelle.	Kelpoisen henkilöstön muuntokoulutukset yhteistyössä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Tuetaan henkilöstön muuntokoulutuksiin osallistumista	Varhaiskasvatus , Opetus ja nuorisopalvelut	Varhaiskasvatuksessa on käyty keskusteluja ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa henkilöstön kelpoisuuskoulutuksista (varhaiskasvatuksen kandidaatti ja maisteri sekä varhaiskasvatuksen sosionomi).	Etenee suunnitellusti / Valmis 

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta 30.6.	Tila
		työvoimapulasta kamppailevissa ammateissa. Vahvistetaan yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa mahdollistamalla opiskelijoiden työelämään tutustuminen ja kiinnittyminen.		TET ja TYKO viikkojen kehittäminen Etsivän nuorisotyön tukitoimia toisen asteen opiskelijoille on tehostettu. Oppilaitosnuorisotyö on päässyt hyvään alkuun ja vakiintumassa Wörtti-hankkeen myötä.	
1.2. Koulutus ja osaava työvoima	Kansainvälisten osaajien osuus kasvaa 10 %:iin vuoteen 2035 mennessä. Osaajat työllistyvät alueelle ja integroituvat yhteisöön.	Tarjotaan harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille. Eri kulttuuri- ja kieliryhmien yhteiskuntaan integroitumisen vahvistaminen.	Varhaiskasvatus , Opetus ja nuorisopalvelut	Opetus- ja kasvatusalan koulutuksen puute vaikeuttaa tavoitteen toteuttamista.	Etenee hitaasti / osittain 
1.3. Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen	Edistämme kestävää kulutusta ja kiertotaloutta sekä lähiruoan käyttöä ja puurakentamista.	Päiväkotikonseptissa edistetään puurakentamista ja se on käytössä investointikohteissa. Smarter -hankkeen kautta etsitään ratkaisuja ilmastomuutoksen aiheuttamiin vaikutuksiin sopeutumiseen ja suositaan vihreää piirakentamista. Kehitetään perusopetuksen koulukonseptia.	Varhaiskasvatus , Opetus ja nuorisopalvelut	Smarter-hanke on edennyt suunnitelmallisesti. Hankkeessa valmistui opiskelijan opinnäytetyö liittyen päiväkodin piirakentamiseen. Päiväkotikonseptin päivitystyö käynnistyy piirakentamisen osalta. Koulukonseptin kehitys ei ole edistynyt henkilöresurssi puutteen vuoksi.	Etenee hitaasti / osittain 

Elämänvoima

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta 30.6.	Tila
2.1. Laadukas kasvatus ja opetus	Lapsille ja nuorille mahdollistetaan kasvun ja oppimisen ilo ja he saavat ammattimaista kasvatusta, opetusta ja tukea.	Pätevä ja motivoitunut henkilöstö toteuttaa laadukasta varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien mukaista kasvatusta ja opetusta. Oppimisen ilo syntyy yhteisöllisyyden kehittämisestä.	Varhaiskasvatus, Opetus ja nuorisopalvelut	Varhaiskasvatuksessa on haasteita saada rekrytoitua kelpoisia opettajia ja sosionomeja. Opetuspalveluissa valtaosa opettajista on kelpoisia. Opetuksen laatukyselyissä mitataan viihtyvyyteen ja oppimisen laatuun liittyviä tekijöitä.	Etenee suunnitellusti / Valmis 
2.1. Laadukas kasvatus ja opetus	Lasten ja nuorten oppimistulokset paranevat ja oppimiserot kaventuvat.	Lasten ja nuorten kasvun ja oppimisen tuki järjestetään saumattomasti läpi eri nivelvaiheiden. Varataan riittävät resurssit tuen järjestämiseen. Vahvistetaan henkilöstön osaamista ja kehitetään toimintamalleja lasten ja nuorten oppimistulosten parantamiseksi.	Varhaiskasvatus, Opetus ja nuorisopalvelut	Varhaiskasvatuksessa on saatu täytettyä avoinna olevat varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtävät. Tuen koordinoitua ja tuen tiimin työtä kehitetään. Erityisopettajien resurssia on lisätty. Opettajia on koulutettu toteuttamaan lainsäädännön ja opetussuunnitelman muutoksia.	Etenee suunnitellusti / Valmis 
2.2. Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat	Edistämme kaikkien asukkaiden liikunnallisia, kulttuurista ja sosiaalista aktiivisuutta sekä harrastusmahdollisuuksia tiiviissä yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Kuopio vahvistaa asemaansa Suomen johtavana urheilukaupunkina.	Tarjotaan matalankynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja kehitetään etä- ja hybridiosallistumisen mahdollisuuksia. Kehitetään urheiluakatemian toimintaa monialaisessa yhteistyössä.	Varhaiskasvatus, Opetus ja nuorisopalvelut	Kuvataiteen matalan kynnyksen harrastusmahdollisuus käynnistynyt nuorten taiteilijoiden vetämänä vuodenvaihteen jälkeen Galleria 44-toiminnan myötä Kulttuuriareenalla. Kansalaisopisto tarjoaa matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia koko toiminta-alueella.	Etenee suunnitellusti / Valmis 

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta 30.6.	Tila
				Harrastamisen Suomen mallia toteutetaan lähes kaikilla Kuopion kouluilla.	
2.2. Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat	Painopisteenä ovat erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat ennaltaehkäisevät palvelut. Ennaltaehkäisemme päihde- ja mielenterveysongelmia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Kehitetään HVA:n kanssa tehtävää yhteistyötä. Tarjotaan ennalta ehkäiseviä palveluja lapsille, nuorille ja perheille.	Varhaiskasvatus, Opetus ja nuorisopalvelut	Päihde- ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisy ja haittojen minimoiminen on etsivän- ja erityisnuorisotyön päivittäistä työskentelyä. Asiakkaiden havaittu olevan entistä moniongelmaisempia. Koulunuorisotyössä keskitytty erityisesti kiusaamisen ja yksinäisyyden ehkäisyyn.	Etenee suunnitellusti / Valmis 

Muutosvoimainen työyhteisö

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta 30.6.	Tila
3.1. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja uudistumiseen motivoitunutta.	Hyvä esihenkilötyö vahvistaa henkilöstöosaamista ja työssäjaksamista	Varhaiskasvatus, Opetus ja nuorisopalvelut	Perusopetuksen laatukselyn motivaatio ja keskusteluilma-piiriosiot.	Etenee suunnitellusti / Valmis 
3.1. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Hyvä poliittinen ja ammatillinen johtaminen luo menestyvää ja palveluhenkistä organisaatiokulttuuria.	Esihenkilöiden osaamisen vahvistaminen.	Varhaiskasvatus, Opetus ja nuorisopalvelut	Säännölliset kokoukset, rehtoritiimit ja esihenkilövalmennus.	Etenee suunnitellusti / Valmis 
3.2. Palvelut ja rakenteet vastaavat tulevaisuuden tarpeita	Palveluverkosto ja -rakenteet vastaavat kaupungin kasvua. Toimimme yhteistyössä kaupunkikonsernin ja kuntakumppaneiden kanssa.	Seurataan alueellisia yksiköiden täyttöasteita ja viedään tarvittavat muutokset päätöksentekoon.	Varhaiskasvatus, Opetus ja nuorisopalvelut	Täyttöasteita seurataan säännöllisesti. Kehitetään tiedolla johtamisen työkaluja.	Etenee suunnitellusti / Valmis 

Varhaiskasvatuksen tunnusluvut

Suorituskykymittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Päiväkotien täyttöaste / haja-asutusalue (%) 🌟	95	90	96	91	91
Päiväkotien täyttöaste / taajama-alue (%) 🌟	96	91	99	92	92

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Varhaiskasvatuksen toimintamenot 0–6-vuotiaista lasta kohden (€) 🌟	13 645	13 572	13 585	3 662	7 342

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Varhaiskasvatukseen osallistuminen 0–6-vuotiaista (%) 🌟	78,2	77,2	82,0	77,4	78,4

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Päivähoidon tilojen määrä (m ²)	51 165	53 130	52 100	53 130	52 589
Päivähoidon tilojen määrä (m ² /lapsi)	12	12	12	13	12
Kunnallisessa päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	4 265	4 256	4 400	4 245	4 281
Yksityisessä päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	1 301	1 297	1 300	1 348	1 379
Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	174	146	150	131	132
Yksityisessä perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	40	35	40	36	37
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä	5 780	5 734	5 890	5 760	5 829
Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki Kelalle (lasten määrä)	1 000	961	900	966	997

Opetus- ja nuorisopalveluiden tunnusluvut

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Perusopetuksen toimintamenot euroa per 7–15-vuotias lapsi (€) 🌟	11 169	11 423	12 221	2 997	6 003
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (€) 🌟	80,6	75,8	85,23	40,54	77,84

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
---------	---------	---------	--------------	-----------	-----------

Perusopetus

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Oppilasmäärä 20.9.	11 065	10 905	10 905	10 905	10 905
Luokkamuotoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä (%)	4,9	5,0	4,9	5,0	5,0
Opetusryhmän keskipääty 1 - 6 luokilla	17,5	17,7	17,5	17,7	17,7
Opetusryhmän keskipääty 7 - 9 luokilla	18,8	19,9	18,9	19,9	19,8
Vuosiviikkotunnit / oppilas	1,81	1,81	1,81	1,81	1,81
Tilojen määrä (m ² / oppilas)	13	13	13	13	13

Nuorisopalvelut

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Nuorisopalveluiden asiakaskäynnit (kpl)	136 736	136 585	200 000	39 635	69 184
Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	465	423	500	235	483
Nuorisopalveluiden bruttokustannus (€ / asiakaskäynti)	24	34	24	32	37
Nuorisopalveluiden tilojen määrä (m ²)	7 376	7 376	7 376	7 465	7 465
Nuorisotyö kouluissa (kohtaamiset)			100 000	9 402	11 000
Muulla kohdatut nuoret			100 000	1 174	3 008

Lukiokoulutus

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 591	2 868	2 600	2 675	2 675
Kahden tutkinnon koulutuksen opiskelijamäärä	350	365	350	307	307
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%) (aikaisemmat vuodet väärin)	78	79	76	79	59
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%) (aikaisemmat vuodet väärin)	68	62	70	62	48
Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	22	20	20	20	22
Ensisijaisten hakijoiden määrä / lukion aloituspaikat (%)	100	125	105	125	117
Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä (kpl)	2 391	2 393	2 300	2 393	2 389
Bruttokustannus € / opiskelija, kaikki vuosikurssit	9 778	8 700	9 696	2 349	5 475
Lukioiden tilojen määrä (m ²)	23 105	23 105	23 105	23 105	23 105
Tilojen määrä (m ² / opiskelija)	9	8	9	9	9

Kansalaisopisto

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026	30.6.2026
Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	23 498	24 608	24 000	10 873	12 519
Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	43 212	44 641	43 600	15 435	23 346
Kansalaisopistojen tilojen määrä (m ²)	3 965	3 965	3 965	3 965	3 965
Kurssien määrä	1 838	1 925	2 140	876	983
Bruttokustannus € / opiskelija (brutto)	239	231	249	133	255